

POZIV ZA PREDAJU RADOVA

Pozivamo sve zainteresovane da nam predaju svoje istraživačke radove i ogledne na pitanja i teme iz ljudskog komuniciranja, posmatrane i analizirane iz različitih uglova, poput kulturološkog, lingvističkog, medijskog, vizuelnog, muzičkog, književnog, psihološkog, sociološkog ili informatičkog. Isto tako, možete nam dostaviti i rasprave o nekom od prethodno objavljenih radova ili na neku od komunikoloških tema, kao i prikaz knjige, filma, predstave, postavke ili događaja koje smatrate važnim za našu oblast. Da bi vaš rad bio razmatran za objavu, pripremite ga u potpunosti u skladu sa redakcijskom stilistikom.

Predaja radova

Radovi se šalju elektronskom poštom ili poštom u dva primjerka, na adresu redakcije. Kada rad bude preporučan za objavu, autor, na zahtjev redakcije, dostavlja rad i elektronskim putem. Pri elektronskoj predaji treba koristiti sistemske fontove (unicode) sa južnoslovenskim dijakritikama.

Autori mogu poslati za objavu samo neobjavljene radove, a predajom radova za publikaciju u časopisu *Znakovi i poruke* autori se obavezuju da iste radove ne šalju za objavu u drugim časopisima. Radovi poslani za objavu se ne vraćaju.

REDAKCIJSKA STILISTIKA

Vrste radova za objavu u časopisu

Izvorni naučni radovi

Izvorni naučni radovi predstavljaju izvještaj o vlastitom istraživanju, odnosno opis, analizu, interpretaciju ili objašnjenje nekog konkretnog teorijskog pitanja utemeljeno na naučno prihvatljivoj argumentaciji. Radovi u časopisu i njima odgovarajući prihvatljivi načini argumentacije mogu biti logičko-teorijski, teorijsko-istorijski, interpretativni i empirijski/kvantitativni (pregledni/anketni ili eksperimentalni). Kod korištenja empirijskog metoda, neophodno je koristiti i statističku analizu i argumentaciju. Svi empirijski radovi slijede sljedeću strukturu poglavlja (tzv. *IMRAD*): *uvod* (koji sadrži: uvod u problem, objašnjenje važnosti problema, pregled literature, istraživačka pitanja i hipoteze), *metod* (opis procedura i načina istraživanja), *rezultate* (navođenje rezultata i statističke analize i argumentacije) i *raspravu* (analizu/raspravu

o rezultatima, ograničenja istraživanja i zaključak). Preporučena dužina rada je od 5000 do 8000 riječi, zajedno sa bilješkama, tabelama i literaturom.

Izvorni ogledi i stručni radovi

Ogledi i stručni radovi u časopisu su originalna, opisno-interpretativna razmatranja naučnog, stručnog ili društvenog komunikološkog, jezičkog ili kulturološkog pitanja čija argumentacija ne mora biti utemeljena na naučnom istraživanju ili bibliotečkim izvorima, nego joj temelj mogu biti i tekuća društvena zbivanja i pojave, te vlastita ili tuđa opažanja ili stručna iskustva. Preporučena dužina oglada je oko 5000 riječi, zajedno sa bilješkama i literaturom.

Rasprave, osvrti i prikazi

Rasprave su kratki, argumentovani stavovi o mišljenjima ili stavovima iznesenim u nekim od prethodnih radova u časopisu ili o nekom komunikološkom, naučnom ili stručnom pitanju. Osvrti su kratki opisi ili objašnjenja značajnih pojava, skupova ili drugih događaja u komunikologiji i srodnim oblastima. U prikazima se iznose opisi i mišljenja o studijama i udžbenicima iz oblasti. Rasprave, osvrti i prikazi dužine su do 1000 riječi, zajedno sa bilješkama i literaturom.

Jezik

Radovi se mogu predati na jezicima naroda Bosne i Hercegovine, odnosno na srpsko-hrvatskom ili na engleskom jeziku.

Priprema rukopisa

Ime i prezime autora ili bilo kakvi podaci o autoru ne smiju se navoditi na naslovnoj strani ili bilo gdje drugdje u radu. Na posebnoj strani se navodi ime i prezime autora, el. adresa, institucionalno sjedište (mjesto zaposlenja, istraživanja ili studija) i kratka biografija. Na dodatnoj strani piše se sažetak rada na srpskom i engleskom jeziku, dužine 50-100 riječi, kao i lista ključnih termina korištenih u radu (5-10).

Rad treba pisati dvostrukim proredom tako da na jednoj strani bude oko 300 riječi. Veličina slova je 12 pt, a širina margina 2,5 cm.

Od petog broja našeg časopisa, upute za navođenje u radu i na kraju rada potpuno su usklađene sa šestim izdanjem Izdavačkog priručnika Američkog udruženja za psihologiju (APA). Kada se rad piše na srpsko-

hrvatskom jeziku, od uputa APA se djelimično odstupa kod pisanja pojedinih pomoćnih riječi u korištenim izvorima, koje se prevode i prilagođavaju našem pravopisu. Kada se rad piše na engleskom jeziku, priručnik APA se primjenjuje u potpunosti¹.

Navođenje izvora u radu i na kraju rada

Kada se u vlastitom radu koriste tuđe ideje, pojmovi, rečenice, pasusi, hipoteze, rezultati istraživanja, interpretacije, teorijske podjele, strukture, klasifikacije, formule, izvorni pristupi i teorije, grafikoni, modeli, skice, šeme, slike, crteži, fotografije, oblici, zapisi, kadrovi, kao i kad se dijelovi tuđih radova prepričavaju ili navode, tada se i u tekstu i bibliografiji tog rada uvijek moraju navesti autor, izvorno djelo i broj strane ili strana, odnosno mjesto u radu ili djelu odakle su pojedini elementi preuzeti.

Navođenje izvora u radu

Korišteni dijelovi tuđih radova, djela, članaka i studija koji se koriste u vlastitom radu, u tekstu se dokumentuju tako što se, najčešće nakon navoda, u zagradi navode prezime autora, godina izdanja i broj strane/strana tuđeg djela koje se citira, prepričava ili pominje.

Na primjer: Pojedini autori ističu da „postoje i druge, mnogo značajnije prednosti koje je sa sobom donela ekspanzija potrošnje na masovnom nivou“ (Kodelupi, 1995, str. 11). Ako se prezime autora izvorno već navodi u prethodnoj ili istoj rečenici vašeg teksta, isti citat se može navesti i ovako: Kodelupi (1995) ističe da „postoje i druge, mnogo značajnije prednosti koje je sa sobom donela ekspanzija potrošnje na masovnom nivou“ (11). Ako se citat ili tema protežu na više posebnih strana, to se dokumentuje navođenjem svake strane ponaosob – (Kodelupi, 1995, str. 11, 23), a ako se protežu na više uzastopnih strana, navodi se opseg strana – (Kodelupi, 1995, str. 11-23). Kada se prethodni izvor navodi u radu na engleskom jeziku, primjeri iz zagrada bi glasila: (Kodelupi, 1995, p. 11), (p. 11), (Kodelupi, 1995, pp. 11, 23) i (Kodelupi, 1995, pp. 11-23).

Kada se citat može integrisati u vlastitu rečenicu ili stav (paragraf), onda se tuđe riječi, pojmovi, sintagme i rečenice navode uz pomoć, odnosno između navodnih znakova. Ako je citat, međutim, duži od četiri reda ili 40 riječi, odnosno ne može se integrisati u vlastitu rečenicu ili stav, takav citat se ne piše pod navodnim znacima, nego ga nakon

dvotačke treba pisati u novom stavu koji treba uvući za 5 mm. Na kraju takvog citata piše se autor, godina i broj strane. Na primjer:

Na prvi pogled, razmatranja ove vrste spadaju duboko u oblast istorijske lingvistike, pa ne mogu biti u bližoj vezi s pitanjima savremene jezičke norme, koja čvrstu i odelitu sinhronu ravan ima za ideal. Međutim, dve daleke oblasti naglo će stupiti u vezu ako postavimo ovakvo pitanje: šta ako se naš jezik ili neki njegov segment nalazi baš danas, na naše oči, u stanju haosa pred promenu? (Nedeljković, 1998, str. 1)

Ako se dijelovi tuđeg djela ne navode, nego se prepričavaju ili parafraziraju, taj tekst se ne piše pod navodnim znakovima, nego se na kraju parafraziranog dijela u zagradi navede prezime autora, godina izdanja i broj strane.

Kada se tuđe djelo navodi ili pominje kao cjelina, onda se u zagradi, nakon pominjanja, navodi samo prezime autora i godina izdanja: (Kodelupi, 1995). Ovakav metod se koristi i kod pominjanja filmskih, muzičkih i scenskih djela.

Kada neki rad ima više autora, kod navođenja u zagradi dva autora se odvajaju veznikom „i“, a više autora zarezima, s tim da se pretposljednji i posljednji odvajaju veznikom „i“: (Cain i Burns, 1999), (Kodelupi, Cain i Burns, 1999). Kada se prethodni izvor navodi u radu na engleskom jeziku, primjeri iz zagrada bi glasili: (Cain & Burns, 1999), (Kodelupi, Cain & Burns, 1999).

Ako se koristi više djela istog autora objavljenih iste godine, tad se u tekstu (i na kraju rada) takva djela navode tako što se odmah iza godine objavljivanja rada navode mala slova po abecednom redu. Na primjer, (Marković, 2005a), (Marković, 2005b).

Na prethodno navedene načine se u tekstu navode autori, odnosno knjige, studije, te članci u knjigama, časopisima i novinama, kao i filmovi i druga djela. Članci, tekstovi i druga djela bez autora navode se pisanjem naziva djela i godine izdanja (Kraj spora, 2007).

Navodi iz radova sa interneta ili drugih elektronskih izvora navode se isto, s tim da se, kada nema broja stranice članka ili teksta, piše broj stava članka iz kog se nešto navodi (Marković, 2008, stav 2). Isti navod na engleskom jeziku se, prema APA, piše: (Marković, 2008, para. 2).

Strana imena se u radu pišu onako kako se izgovaraju na jeziku na kom se piše rad, s tim što se pri prvom navođenju u zagradi ime daje izvorno. Alternativno, strana imena mogu se pisati izvorno u cijelom tekstu, s tim što se, u tom slučaju, pri prvom navođenju u zagradi ime/prezime može napisati i onako kako se izgovora na jeziku rada.

Prezimana autora se kod navođenja u zagradama uvijek pišu izvorno, tj. onako kako su napisana u naslovu knjige ili članka koji se navodi.

Navođenje izvora na kraju rada

Na kraju rada, ispod naslova “Korišteni izvori” ili “References”, ako je rad na engleskom jeziku, uvijek treba navesti spisak svih navedenih i korištenih izvora (koji se pominju u tekstu). Ako se u radu na engleskom jeziku koriste leksikoni, rječnici, atlasi ili enciklopedije na drugim jezicima, iza originalnog naslova se u uglastim zagradama daje prevod takvih knjiga na engleskom jeziku.

Upute za navođenje pojedinih izvora na kraju rada

Način navođenja cijele knjige:

Prezime autora, zarez, inicijal(i) imena, tačka, godina izdanja u zagradi, tačka, *naziv knjige u kurzivu*, tačka, mjesto izdanja, zarez, država izdanja, dvotačka, izdavač, tačka.

Obrazac za navođenje cijele knjige:

Autor, A., i Autor, B. (0000). *Naziv knjige*. Mjesto, Država: Izdavač.

Način navođenja poglavlja u knjizi:

Prezime autora, zarez, inicijal(i) imena, tačka, godina izdanja u zagradi, tačka, naziv poglavlja, tačka, In, inicijali(i) imena urednika, prezime urednika, (Ed.), zarez, *naziv knjige u kurzivu*, pp. i početni i krajnji brojevi strana u zagradi, tačka, mjesto izdanja, zarez, država izdanja, dvotačka, izdavač, tačka.

Obrazac za navođenje poglavlja u knjizi:

1) engleski jezik:

Autor, A. (0000). Naziv poglavlja. In A. Urednik (Ed.), *Naziv knjige* (pp. 000-000). Mjesto, Država: Izdavač.

2) srpsko-hrvatski jezik:

Autor, A. (0000). Naziv poglavlja. U A. Urednik (ur.), *Naziv knjige* (str. 000-000). Mjesto, Država: Izdavač.

Način navođenja članka u časopisu:

Prezime autora, zarez, inicijal(i) imena, tačka, godina izdanja u zagradi, tačka, naziv članka, tačka, *naziv časopisa u kurzivu*, zarez, broj časopisa u kurzivu, podbroj u zagradi neposredno iza broja ako svaki podbroj počinje od strane 1, zarez, početna i krajnja strana članka, tačka.

Obrazac za navođenje članka u časopisu:

Autor, A. (0000). Naziv članka. *Naziv časopisa*, 00(0), 00-00.

Ako je knjizi ili članku dodijeljen DOI, on se obavezno navodi na kraju iza tačke.

Obrazac za navođenje članka u časopisu sa DOI:

Autor, A. (0000). Naziv članka. *Naziv časopisa*, 00(0), 00-00.

doi:00000000000

Kod navođenja filmova, scenskih i muzičkih djela, kao i sadržaja elektronskih medija, koriste se slična pravila kao za navođenje knjige. Kod filmova i scenskih djela autorima se smatraju režiser i producent, kod muzičkih djela kompozitor, a kod sadržaja iz elektronskih medija režiser, autor/urednik i producent.

Ako izvor zauzima više redova, svi redovi osim prvog uvlače se za 5 mm.

Korišteni izvori navode se po abecednom redu prezimena prvog autora, a za djela koja nemaju autora, po prvoj riječi u nazivu djela.

Primjeri navođenja pojedinih izvora na kraju rada

a. knjiga

1) engleski jezik:

Kodelupi, V. (1995). *Tržišna komunikacija*. Beograd, Serbia: Clio.

2) srpsko-hrvatski jezik:

Kodelupi, V. (1995). *Tržišna komunikacija*. Beograd, Srbija: Clio.

b. knjiga čiji je autor pravno lice

1) engleski jezik:

Komunikološki fakultet u Banjaluci. (2004). *Uvod u Komunikološki fakultet: 0405*. Banja Luka, Bosnia & Hercegovina: Author.

2) srpsko-hrvatski jezik:

Komunikološki fakultet u Banjaluci. (2004). *Uvod u Komunikološki fakultet: 0405*. Banja Luka, Bosna i Hercegovina: Autor.

c. knjiga bez autora

The world almanac and book of facts. (2006). New York, NY: World Almanac Books.

d. članak u knjizi

1) engleski jezik:

Poster, M. (2001). Postmodern virtualities. In M. G. Durham & D. M. Kellner (Eds.), *Media and cultural studies: Keywords* (pp. 611-625). London, England: Longman.

2) srpsko-hrvatski jezik:

Poster, M. (2001). Postmodern virtualities. U M. G. Durham i D. M. Kellner (ur.), *Media and cultural studies: Keywords* (str. 611-625). London, Engleska: Longman.

e. članak u naučnom časopisu

Woods, E. (1996). Association of nonverbal decoding ability with indices of person-centered communicative ability. *Communication Reports*, 9(1), 13-22.

f. članak u ostalim časopisima i nedeljnicima

1) engleski jezik:

Nikšić, S. (2007, March). Ustav bez ustava. *NIN*, 2935, 70-72.

2) srpsko-hrvatski jezik:

Nikšić, S. (2007, mart). Ustav bez ustava. *NIN*, 2935, 70-72.

g. članak u novinama sa autorom

1) engleski jezik:

Stanković, R. (2007, March 30). Privreda se vraća iz kome. *Politika*, p. 19.

2) srpsko-hrvatski jezik:

Stanković, R. (2007, 30. mart). Privreda se vraća iz kome. *Politika*, str. 19.

h. članak u novinama bez autora

1) engleski jezik:

Kartica kao poklon. (2007, March 30). *Politika*, p. 13.

2) srpsko-hrvatski jezik:

Kartica kao poklon. (2007, 30. mart). *Politika*, str. 13.

i. članak u naučnom časopisu na Internetu:

1) engleski jezik:

Hutchinson, W. (2006). Information warfare and deception.

Informing Science, 9, 213-223. Retrieved from <http://inform.nu/>

2) srpsko-hrvatski jezik:

Hutchinson, W. (2006). Information warfare and deception.

Informing Science, 9, 213-223. Preuzeto sa <http://inform.nu/>

j. film:

1) engleski jezik:

Ćulibrk, S. (Producer), & Đorđević, A. (Director). (1974). *Otpisani* [Motion picture]. Serbia: CFS Košutnjak – Avala film & Televizija Beograd.

2) srpsko-hrvatski jezik:

Ćulibrk, S. (producer), i Đorđević, A. (režiser). (1974). *Otpisani* [film]. Srbija: CFS Košutnjak – Avala film i Televizija Beograd.

k. televizijski program:

1) engleski jezik:

Latin, D. (Editor), & Pavlinić, V. (Director). (2008, January 21). Mediji i mafija [Television news magazine episode]. In V. Vukašinović (Producer), *Latinica*. Zagreb, Croatia: Hrvatska radiotelevizija.

2) srpsko-hrvatski jezik:

Latin, D. (urednik), i Pavlinić, V. (režiser). (2008, 21. januar). Mediji i mafija [emisija informativnog televizijskog programa]. U V. Vukašinović (producer), *Latinica*. Zagreb, Hrvatska: Hrvatska radiotelevizija.

Svi zajedno:

1) engleski jezik:

References

Ćulibrk, S. (Producer), & Đorđević, A. (Director). (1974). *Otpisani* [Motion picture]. Serbia: CFS Košutnjak – Avala film & Televizija Beograd.

Hutchinson, W. (2006). Information warfare and deception.

Informing Science, 9, 213-223. Retrieved from <http://inform.nu/>

Kartica kao poklon. (2007, March 30). *Politika*, p. 13.

Kodelupi, V. (1995). *Tržišna komunikacija*. Beograd, Serbia: Clio.

Komunikološki fakultet u Banjaluci. (2004). *Uvod u Komunikološki fakultet: 0405*. Banja Luka, Bosnia & Herzegovina: Author.

Latin, D. (Editor), & Pavlinić, V. (Director). (2008, January 21). Mediji i mafija [Television news magazine episode]. In V. Vukašinović (Producer), *Latinica*. Zagreb, Croatia: Hrvatska radiotelevizija.

- Nikšić, S. (2007, March). Ustav bez ustava. *NIN*, 2935, 70-72.
- Poster, M. (2001). Postmodern virtualities. In M. G. Durham & D. M. Kellner (Eds.), *Media and cultural studies: Keywords* (611-625). London, England: Longman.
- Stanković, R. (2007, March 30). Privreda se vraća iz kome. *Politika*, p. 19.
- The world almanac and book of facts*. (2006). New York, NY: World Almanac Books.
- Woods, E. (1996). Association of nonverbal decoding ability with indices of person-centered communicative ability. *Communication Reports*, 9(1), 13-22.

2) srpsko-hrvatski jezik:

Korišteni izvori

- Ćulibrk, S. (producent), & Đorđević, A. (režiser). (1974). *Otpisani* [film]. Srbija: CFS Košutnjak – Avala film i Televizija Beograd.
- Hutchinson, W. (2006). Information warfare and deception. *Informing Science*, 9, 213-223. Preuzeto sa <http://inform.nu>
- Kartica kao poklon. (2007, 30. mart). *Politika*, str. 13.
- Kodelupi, V. (1995). *Tržišna komunikacija*. Beograd, Srbija: Clio.
- Komunikološki fakultet u Banjaluci. (2004). *Uvod u Komunikološki fakultet: 0405*. Banja Luka, Bosna i Hercegovina: Autor.
- Latin, D. (urednik), i Pavlinić, V. (režiser). (2008, 21. januar). Mediji i mafija [emisija televizijskog informativnog programa]. U V. Vukašinović (producent), *Latinica*. Zagreb, Hrvatska: Hrvatska radiotelevizija.
- Nikšić, S. (2007, mart). Ustav bez ustava. *NIN*, 2935, 70-72.
- Poster, M. (2001). Postmodern virtualities. U M. G. Durham i D. M. Kellner (ur.), *Media and cultural studies: Keywords* (611-625). London, Engleska: Longman.
- Stanković, R. (2007, 30. mart). Privreda se vraća iz kome. *Politika*, str. 19.
- The world almanac and book of facts*. (2006). New York, NY: World Almanac Books.
- Woods, E. (1996). Association of nonverbal decoding ability with indices of person-centered communicative ability. *Communication Reports*, 9(1), 13-22.

Bilješke

Bilješke, tj. fusnote, koriste se samo za propratna objašnjenja, a ne za citiranje ili navođenje izvora. Za sve ideje i objašnjenja koja se mogu integrisati u glavni tekst ne treba koristiti bilješke.

Tabele, slike i ilustracije

Tabele treba koristiti isključivo za one podatke koji se ne mogu uključiti u integralni tekst, a podaci koji se u njima iznose neophodni su za razumijevanje istraživanja, odnosno dokazivanje hipoteza. Kada u tekstu koristite tabele, obavezno ih, po prihvatanju vašeg rada, dostavite elektronski kao slike u rezoluciji 300 dpi, i to kao zasebne dokumente u tiff-formatu. Širina tabele mora biti tačno 9 cm, a visina tabele mora biti 6 ili 9 cm. Alternativno, u slučaju većeg broja podataka, dimenzije tabele moraju biti 9 x 15 cm. Ista uputa i dimenzije vrijede i za slike i ilustracije, koje, međutim, mogu biti i u jpg-formatu. Treba imati na umu i da se tabele, slike i ilustracije štampaju crno-bijelo.

Ostale upute

Detaljnije upute za oblikovanje sadržaja u tabelama, kao i šema, slika i drugih dijelova rada koji ovdje nisu objašnjeni, treba vršiti u skladu sa šestim izdanjem Izdavačkog priručnika Američkog udruženja za psihologiju (American Psychological Association. (2010). *Publication manual of the American Psychological Association* (6. izd.). Washington, DC: Autor).

¹ Upute o primjeni i korištenju APA pripremila i napisala Jelena Ćurguz.